

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky a psychologie
Datum odevzdání posudku: 21. 8. 2006

Autor: Žaneta Koubová
Obor: Učitelství pro 1.st. ZŠ
Vedoucí diplomové práce
PaedDr. Eva Suchánková, Ph.D.

Posudek diplomové práce

Téma: **Úroveň jazykového citu u žáků 5. tříd na konci školního roku**

Autorka zpracovává velmi zajímavé téma, které dosud u nás nebylo takto popsáno a je zároveň i velmi aktuální. Právě doba mobilů, doba rychlého předávání informací vede k vytváření zkratk a zkratkových slov, které nepodporují užívání správných gramatických tvarů a tedy vývoj této oblasti jazyka.

Teoretická část má 5 kapitol. Nejprve se věnuje autorka jazykové výchově na základní škole a uvádí jazykové dovednosti, které má žák získat během tohoto období. Vychází přitom z očekávaných výstupů, jak je uvádí Rámcový vzdělávací program pro první stupeň základní školy.

V první kapitole podává diplomantka Sovákovu a Erhardtovu definici jazyka, stručně se věnuje jeho fylogenezi a ontogenezi, přičemž v závěru správně uvádí, že se dodnes hledá odpověď na základní a tradiční otázku, nakolik ontogeneze imituje proces fylogeneze a nakolik se liší. Základní rysy jazyka charakterizuje na podkladě prací de Saussura, Piageta a Kamiše. Vhodně zařazuje i oddíl Jazyková inteligence, kde cituje myšlenky Gardnera (1999).

Další oddíly této kapitoly popisují vztah jazyka a mozku, kam je zařazen oddíl věnující se agramatismu a dysgramatismu, tj. problematice, nejvíce se blíží k tématu diplomové práce. V praxi se mnohdy setkáváme se záměnou či splyváním těchto termínů, ani autorka zde nezdůraznila rozdíl mezi agramatismem a dysgramatismem, který z citací jednotlivých autorů vyplývá, tj. doba vzniku těchto poruch.

V druhé kapitole se autorka zabývá vývojem dětské řeči jak po stránce obsahové, formální i prozodické. Čtvrtá kapitola charakterizuje jednotlivé jazykové roviny, jako subsystemy jazyka.

Závěr teoretické části tvoří kapitola pátá, která seznamuje s definicí jazykového citu, tak ji uvedl Žlab. Autorka poukazuje na to, že dnes se užívá spíše termín jazyková kompetence, musíme ale uvést, že ten je podstatně širší než termín jazykový cit.

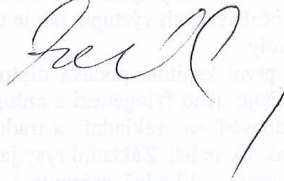
V úvodu výzkumné části je pregnantně definován cíl práce, dále přesná a výstižná charakteristika výzkumného vzorku. Množství vyšetřených žáků je pro potřeby práce dostačující. K vlastnímu šetření si nejprve autorka stanovila šest hypotéz, které ověřovala pomocí získaných výsledků. Diplomantka se stenovými normami jazykového citu jak je podává Žlab a kategoriemi od výrazného podprůměru, k výraznému nadprůměru. Na dalších stranách seznamuje s výsledky všech pěti subtestů, tak jak je získala zpracováním údajů z jednotlivých škol. Jsou vyjádřeny pomocí přehledných barevných tabulek a grafů, přičemž všechny výsledky jsou adekvátně interpretovány.

V závěru podává autorka výsledky jednotlivých subtestů v absolutních číslech i v procentech, ty pak zobecňuje a zdůrazňuje, což je potěšující, že výsledky jsou téměř identické na všech školách a že známky z českého jazyka odpovídají ve všech školách stenovým normám. Zdůrazňuje, že největší problémy dělá dětem subtest č. 4, který se zaměřuje na ověření dovednosti vytvářet adjektiva z jednotlivých slovních druhů, dále přechylování podstatných jmen (subtest č. 2) a skloňování zájmen a číslovek. Učitelům pak doporučuje procvičování těchto dovedností i na druhém stupni ZŠ.

Práce je dobře strukturovaná, systematicky a pečlivě zpracovaná. Prostudovaná literatura je poměrně obsáhlá, čítá 30 titulů domácích autorů. Vyskytují se jen občasné překlepy (např. s. 19, odst. 1, s. 65, graf č. 2), takže po stránce formální i obsahové odpovídá práci kladeným požadavkům. Proto doporučuji diplomovou práci k obhajobě a hodnotím

výborně

Eva Suchánková

V Českých Budějovicích 14.8.2006